

Львівський національний університет імені Івана Франка
Філологічний факультет
Кафедра теорії літератури та порівняльного літературознавства

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

В.о. декана філологічного факультету

Крохмальний Р.О.

“31” серпня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Науковий семінар

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань

03 Гуманітарні науки

(шифр і назва напряму підготовки)

спеціальність

035 Філологія

(шифр і назва спеціальності)

спеціалізація

035.01 Українська мова та література (літературна творчість)

(назва спеціалізації)

факультет

філологічний

(назва інституту, факультету, відділення)

Львів – 2023 рік

Робоча програма «Науковий семінар» для студентів

(назва навчальної дисципліни)

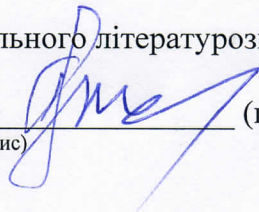
за спеціальністю 035 «Філологія», спеціалізацією 035.01 «Українська мова та література (літературна творчість)» „31” серпня 2023 року. 12 с.

Розробник: Будний Василь Володимирович, доцент кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства, кандидат філологічних наук, доцент кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства
(вказати авторів, їхні посади, наукові ступені та вчені звання)

Робоча програма розглянута на засіданні кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства

Протокол від “29”серпня 2023 року № 1

Завідувач кафедри теорії літератури та порівняльного літературознавства

_____ (проф. Гнатюк М.І.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

“29”серпня 2023 року

Затверджено Вченою радою філологічного факультету

Протокол від. від “31”серпня 2023 року № 1

“31”серпня 2023 року

Голова
_____ (Крохмальний Р.О.)
(підпис) (прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 2	Галузь знань <u>03 Гуманітарні науки</u> (шифр і назва)	Нормативна	
	Спеціальність <u>035 Філологія</u> (шифр і назва)		
Модулів – 1	Спеціалізація (професійне спрямування): 035.01 Українська мова та література (літературна творчість)	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 1		4-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва)		Семестр	
Загальна кількість годин - 60		7-й	-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента - 4	Освітньо-кваліфікаційний рівень: бакалавр	Лекції	
		год.	год.
		Практичні, семінарські	
		40 год.	год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
		20 год.	год.
Індивідуальні завдання:			
год.			
Вид контролю: залік			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 33:67 %

для заочної форми навчання -

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета наукового семінару – ознайомити студентів з методологічними засадами літературознавчого аналізу, інтерпретації та оцінки літературних явищ та виробити уміння і навички їхнього практичного застосування у літературознавчому дослідженні.

Завдання наукового семінару – систематизувати отримані теоретичні знання з вивчених філологічних дисциплін і прищепити студентами навички їхнього застосування на практиці для аналізу, інтерпретації та оцінки літературних явищ – творів, художніх засобів, стильових напрямів, жанрів.

Курсова робота бакалавра підсумовує попередні роки навчання і засвідчує фахову кваліфікацію випускника-філолога. Для того науковий семінар передбачає ґрунтовне оволодіння методами літературознавчого аналізу, навиками роботи в бібліотеці, архіві, інтернеті, стратегією бібліографічного пошуку й вивчення історіографії питання тощо.

Курс призначено для студентів-україністів четвертого року навчання. Як частина обов'язкової програми цей курс дає студентові можливість опанувати методами літературознавчого дослідження, а також способами текстового усного й письмового оформлення та обґрунтування аналітичних спостережень і висновків з приводу художніх текстів і закономірностей розвитку творчих індивідуальностей, літературних напрямів, жанрових систем. Ці завдання реалізуються в написанні курсової роботи бакалавра, яка є навчальною й водночас самостійною пошуковою працею студента.

Завдання:

- опанувати методиками аналізу, інтерпретації та оцінки літературних явищ (твору, жанру, стилю, літературного періоду тощо);
- викласти основні вимоги щодо змісту і оформлення курсової роботи;
- допомогти студентам у формулюванні проблематики, мети, предмету і об'єкту дослідження тощо;
- навчити студентів використовувати засвоєний теоретико-методологічний матеріал на практиці – для аналізу, інтерпретації та оцінки літературних явищ у процесі написання кваліфікаційного дослідження.
- вдосконалити уміння формулювати висновки, ідеї, концепції з предмета дослідження.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен

знати:

- вимоги бібліографічного опису відповідно до Національного стандарту України ДСТУ 8302:2015 та рекомендованих міжнародних стилів оформлення списку наукових публікацій, зокрема MLA (Modern Language Association) style;
- головні методологічні поняття та категорії, необхідні для проведення кваліфікаційного наукового дослідження;
- правила оформлення кваліфікаційного наукового дослідження;
- засади підготовки до захисту кваліфікаційних досліджень;
- риторичні та етичні норми ведення наукової дискусії

вміти:

- застосовувати теоретичні поняття й категорії та методологічні принципи й операції для практичного опрацювання теми кваліфікаційного наукового дослідження;
- практично застосовувати термінологічний інструментарій сучасного літературознавства для аналізу, оцінки та інтерпретації літературних явищ (твору, жанру, стилю, літературної епохи тощо);
- оформляти наукове кваліфікаційне дослідження відповідно до наукових і методичних вимог;
- виголошувати усні наукові доповіді та повідомлення, аргументовано висловлюватися в науковій дискусії.

Під час вивчення цієї дисципліни студент засвоїти такі **загальні компетентності:**

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
- ЗК 2. Здатність системно аналізувати головні тенденції історичного розвитку українського народу, поважати його культурно-історичні надбання та морально-етичні цінності, сприяти розв'язанню актуальних загальнодержавних і суспільних завдань.
- ЗК 3. Здатність критично мислити та бути самокритичним.
- ЗК 4. Здатність учитися впродовж життя й опановувати нові знання.
- ЗК 5. Здатність до пошуку та аналітичної оцінки інформації з різних джерел.
- ЗК 6. Уміння виявляти, формулювати, ставити та вирішувати проблеми.
- ЗК 7. Здатність діяти у колективі відповідально та свідомо. Здатність діяти із соціальною відповідальністю, розуміти основні принципи буття людини, природи, суспільства.
- ЗК 10. Цінування різноманітності та мультикультурності, повага до різноманіття культур.
- ЗК 1 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 12. Здатність застосовувати знання теоретичні знання на практиці.
- ЗК 13. Уміння використовувати інформаційні та комунікаційні технології при вирішенні стандартних завдань професійної діяльності.
- ЗК 14. Здатність проводити дослідження на відповідному рівні.

Фахові компетентності:

- ФК 1. Розуміння сутності філологічної науки та її теоретичних основ.
- ФК 3. Здатність застосовувати знання з теорії, історії української мови та літератури.
- ФК 5. Базові уявлення про загальні властивості літератури як мистецтва слова, про закони конструювання художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, напрями та школи в літературознавстві.
- ФК 6. Знання основних тенденцій розвитку світового літературного процесу та особливостей поступу української літератури.
- ФК 7. Системні знання про основні періоди розвитку української літератури від давнини до сучасності, еволюцію напрямів, жанрово-стильових особливостей, чільних здобутків представників.

ФК 8. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мову(и), що вивчається(ються), в усній та письмовій формах, у різних жанрах, стилях і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань в усіх сферах життя.

ФК 9. Розуміння сутності й соціального значення майбутньої професії, основних проблем дисциплін, що визначають конкретну філологічну галузь. їх взаємозв'язку в цілісній системі знань.

ФК 10. Професійні знання й уміння з обраної спеціалізації.

ФК 11. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації текстів (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 12. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 14. Здатність створювати усні й письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ФК 15. Здатність проводити кваліфіковану комунікативну діяльність у різних вимірах жанрово-стильової диференціації мови.

ФК 16. Здатність здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 18. Здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово.

Результатом вивчення курсу є такі **програмні результати навчання**:

ПРН 1. Використовувати українську мову як державну в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 2. Визначати головні тенденції історичного розвитку українського народу, обґрунтовувати свою позицію у дискусійних питаннях української історії та сучасного суспільного життя.

ПРН 3. Ефективно та результативно працювати з інформацією: добирати необхідний фактаж із різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати його, впорядковувати, класифікувати та систематизувати.

ПРН 4. Організовувати процес навчання й самоосвіти.

ПРН 5. Засвідчувати розуміння фундаментальних принципів буття людини, природи, суспільства.

ПРН 6. Співпрацювати з колегами на різних рівнях для досягнення спільної мети.

ПРН 8. Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.

ПРН 9. Використовувати сучасні інформаційні та комунікаційні технології для вирішення різнопланових завдань у професійній діяльності.

ПРН 10. Виділяти галузі філології й окреслювати коло їх основних проблем.

ПРН 12. Знати історію мови і літератури, що вивчаються.

ПРН 14. Створювати усні та письмові тексти різних жанрів і стилів державною та іноземною (іноземними) мовами.

ПРН 16. Аналізувати й інтерпретувати уснословесні твори та твори української й зарубіжної художньої літератури, визначати їх роль і місце в літературному процесі.

ПРН 17. Використовувати мову(и), що вивчається(ються), усно та письмо, у різній жанрово-стильовій парадигмі та реєстрах спілкування, для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ПРН 18. Здійснювати лінгвістичний та літературознавчий аналіз різножанрових текстів.

ПРН 19. Окреслювати основні проблеми дисциплін певних галузей філологічної науки, пояснювати їх взаємозв'язок у цілісній системі знань.

ПРН 20. Демонструвати знання, бути компетентним у предметній сфері обраної філологічної спеціалізації.

ПРН 21. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати мовні, літературні, фольклорні явища, коментувати у відповідному ракурсі тексти різних стилів і жанрів (залежно від обраної спеціалізації).

ПРН 22. Планувати та здійснювати дослідження в галузі філології на належному рівні.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічні засади філологічного дослідження

Тема 1. Мета та завдання наукового дослідження.

Поняття наукової проблеми. Категорії об'єкту, предмету та матеріалу наукового дослідження. Ознайомлення з тематикою бакалаврських досліджень.

Тема 2. Критерії актуальності наукової тематики.

Основні історико- й теоретико-літературні дискусії останніх десятиліть. Стан і перспективи розвитку сучасного українського літературознавства в загальноєвропейському контексті.

Тема 3. Тематика і структура наукового дослідження.

Вибір теми дослідження: предмет та об'єкт. Проблематика і стан її дослідження. Можливі напрями вивчення проблеми. Обміркування можливих шляхів опрацювання обраних тем.

Тема 4. Етапи наукового дослідження.

Типи філологічних джерел наукового матеріалу. Пошук матеріалу в бібліотеці. Робота з електронними джерелами. Опрацювання, аналіз та упорядкування зібраного матеріалу.

Тема 5. Структура літературного твору і специфіка його аналізу, оцінки та інтерпретації.

Вчення О.Потебні про поетичний образ. Провідні ідеї трактату І.Франка «Із секретів поетичної творчості».

Тема 6. Методи філологічного дослідження.

Біографічний метод (О.Сент-Бев). Культурно-історичний і компаративістичний методи. Феноменологія, структуралізм, рецептивна естетика.

Тема 7. Структура наукового дослідження бакалавра.

Розділи курсової роботи: зміст, композиція, заголовки. Специфіка написання вступу й висновків: мистецтво формулювати мету і завдання, ідеї й концепції.

Тема 8. Технічні вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт.

Головні вимоги до наукового тексту. Характеристики наукової термінології. Правила цитування та покликів на використані джерела. Плагіат і критерії наукової доброчесності.

Тема 9. Різновиди наукового стилю: науково-академічний, науково-популярний, науково-навчальний, есеїстичний.

Теоретична теза, її обґрунтування і демонстрація на прикладі конкретного літературного тексту. Систематизація, порівняння, пояснення.

Тема 10. Жанри наукового мовлення / Дослідження: стаття, монографія, есей, реферат, підручник, посібник, тези, анотація, рецензія, огляд, лекція, дискусія.

Правила оформлення наукової статті, відгуку та рецензії. Правила підготовки та виголошення усного повідомлення й участі в науковій дискусії.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма						Заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Модуль 1													
Змістовий модуль 1. Методологічні засади філологічного дослідження													
Тема 1. Мета та завдання наукового дослідження.			4			2							
Тема 2. Критерії актуальності наукової тематики			4			2							
Тема 3. Тематика і структура наукового дослідження.			4			2							
Тема 4. Етапи наукового дослідження.			4			2							
Тема 5. Структура літературного твору і специфіка його аналізу, оцінки та інтерпретації.			4			2							

Тема 6. Методи філологічного дослідження.			4			2					
Тема 7. Структура наукового дослідження бакалавра.			2			2					
Тема 8. Технічні вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт.			2			2					
Тема 9. Різновиди наукового стилю			2			2					
Тема 10. Жанри наукового дослідження			2			2					
Разом за змістовим модулем 1			32			20					
Усього годин			40			20					

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Мета та завдання наукового дослідження.	4
2	Критерії актуальності наукової тематики	4
3	Тематика і структура наукового дослідження.	4
4	Етапи наукового дослідження.	4
5	Структура літературного твору і специфіка його аналізу, оцінки та інтерпретації.	4
6	Методи філологічного дослідження.	4
7	Структура наукового дослідження бакалавра.	2
8	Технічні вимоги до оформлення кваліфікаційних робіт.	2
9	Різновиди наукового стилю	2
10	Жанри наукового дослідження	2
	Разом	32

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Пошук актуальної наукової тематики. Типологія	2

	об'єктів, предметів та матеріалу філологічного дослідження.	
2	Типи джерел наукового матеріалу.	2
3	Специфіка методики літературознавчого дослідження.	2
4	Аристотелівська, потєбнянська та інші концепції структури літературного твору.	2
5	Досвід російського формалізму та англо-американської «нової критики».	2
6	Міфо- та архетипна критика.	2
7	Структуралізм і постструктуралізм.	2
8	Інтертекстуальні методики.	2
9	Можливості і межі культурологічних студій.	2
10	Перспективи культурної антропології для інтерпретації літературного твору.	2
	Разом	20

Індивідуальні завдання

Кожен студент обирає і працює над темою курсового дослідження.

10. Методи навчання

Методи навчання: пояснювально-ілюстративний метод, метод проблемного викладання, евристичний метод, дослідницький метод.

Методи викладання навчального матеріалу – практичне заняття; консультація; дослідні роботи.

Наочні методи навчання – ілюстрування (художні тексти), демонстрування з використанням технічних засобів (слайди).

Техніки: техніка «пильного читання», навчальної дискусії, створення проблемної ситуації, інтелектуального експерименту.

11. Методи контролю

У 7 семестрі поточний контроль здійснюється у формі усного опитування студентів, заслуховування і перевірки їхніх письмових рефератів, обговорення дослідної проблематики та участі в дискусіях.

7-й семестр закінчується заліком, 8-й – захистом курсової роботи.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Залік

Поточне тестування та самостійна робота										Сума
Змістовий модуль №1										
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T 10	100
10	10	10	10	10	10	10	10	10	10	

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів.

Виконання курсової роботи

Пояснювальна записка	Ілюстративна частина	Захист роботи	Сума
до 30	до 20	до 50	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Робоча навчальна програма.
2. Плани практичних занять.
3. Електронний посібник з курсу «Науковий семінар»: (<https://philology.lnu.edu.ua/employee/budnyj-vasyl>).

14. Рекомендована література

Базова

1. Білецький Л. Основи української літературно-наукової критики. Київ : Либідь, 1998. 405 с.
2. Будний В. Науковий семінар з літературознавчої проблематики для студентів бакалаврату. Львів, 2022-2023. 116 с. <https://philology.lnu.edu.ua/employee/budnyj-vasyl>
3. Васишин Д. В., Васишин О.М. Рекомендації зі складання й оформлення списку використаних джерел і літератури. Львів : Укр. акад. друкарства, 2008. 168 с.
4. Ковальчук В.В., Моїсєєв Л.М. Основи наукових досліджень. Київ : ВД «Професіонал», 2005. 240 с. URL: <http://old.nmapo.edu.ua/zagruzka/VN-MNR-5.pdf> (дата звернення 20.05.2020).
5. Коломієць В.О. Як виконувати курсову роботу: Метод. посіб. для студ. вищ. пед. навч. закл. Київ : Вища школа, 2003. 69 с.

6. П'ятницька-Позднякова І.С. Основи наукових досліджень у вищій школі. Київ, 2003. 116 с.

Допоміжна

7. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики: Підручник. Київ: Видавничий центр «Академія», 2004. 344с.
8. ДСТУ 8302:2015. БІБЛІОГРАФІЧНЕ ПОСИЛАННЯ. Загальні положення та правила складання / Нац. стандарт України. Вид. офіц. [чинний від 2016-07-01]. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 17 с.
9. Бібліографічні посилання: загальні положення та правила складання (ДСТУ 8302:2015) / Наук. б-ка НаУКМА; уклад. Т. О. Патрушева. Київ, 2016. URL: <https://www.slideshare.net/naukmalibrary/83022015> (дата звернення: 21.05.2019)
10. Еко У. Як написати дипломну роботу: Гуманітарні науки / Пер. за ред. О. Глотова. Тернопіль : Мандрівець, 2007. 224 с.
11. Когут О. Основи ораторського мистецтва : практикум . Тернопіль : Астон, 2005. 296 с.
12. Ковалів Ю. І. Абетка дисертанта: методологічні принципи написання дисертації : посібник. Київ : Твім інтер, 2009. 460 с.
13. Лексикон загального та порівняльного літературознавства. Чернівці, 2001.
14. Літературознавча енциклопедія / За ред. Ю. Коваліва: У 2 т. Київ, 2007.
15. Літературознавчий словник-довідник / Ред. Р. Гром'як та ін. Київ, 1997.
16. Мітосек С. Теорії літературних досліджень. Сімферополь, 2003.
17. Наєнко М. Українське літературознавство: Школи, напрями, тенденції. Київ, 1997.
18. Енциклопедія постмодернізму. Київ : Основа, 2003.
19. Слово. Знак. Дискурс: Антологія світової літературно-критичної думки ХХ століття / За ред. М. Зубрицької. Львів, 1996.
20. Фролова К. П. Аналіз художнього твору. Київ, 1975.

15. Інформаційні ресурси

1. Бібліографічні посилання: загальні положення та правила складання (ДСТУ 8302:2015). URL: <https://www.slideshare.net/naukmalibrary/83022015> (дата звернення 20.05.2020).
2. Вимоги до оформлення дипломної роботи спеціаліста. URL: http://web.znu.edu.ua/lab/fordep/oformlenie/diplom_specialista.htm (дата звернення 20.05.2020).
3. Небава М.І. Загальні вимоги щодо оформлення курсової роботи. URL: <http://posibnyku.vntu.edu.ua/ku/p1-4.htm> (дата звернення 20.05.2020).
4. Нові вимоги до оформлення дисертації // Пан Бібліотекар: Блог про бібліотечну справу та інформаційні технології. URL: <https://www.xn--80abaqzevto0rc.xn--j1amh/2017/03/latex-apa-elsevier-style.html#more> (дата звернення 20.05.2020).
5. Стаття 50 Закону України «Про авторське право і суміжні права». URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3792-12/page2> (дата звернення 20.05.2020).
6. Neville C. The complete guide to referencing and avoiding plagiarism / Colin Neville. – Open University Press, 2007. – 203 p. URL:

<http://infolib.vnua.edu.vn/HUA/UpLoadFiles/Neville,%20Colin.%20-The%20Complete%20Guide%20to%20Referencing%20&%20Avoiding%20Plagiarism.pdf> (дата звернення 20.05.2020).

7. Works Cited: A Quick Guide // MLA Style Center. URL: <https://style.mla.org/works-cited-a-quick-guide/> (дата звернення 20.05.2020).